

Veertien meldingen van ongeruste ouders en kinderen

Na het verontrustende nieuws over de Torhoutse gynaecoloog Geert V. (70), die zijn eigen sperma gebruikt zou hebben om vrouwen kunstmatig te bevruchten, heeft ziekenhuis AZ Delta een tiental meldingen ontvangen van ongeruste wensouders of donorkinderen. Ook de vzw Donorkinderen kreeg twee meldingen.

Na het nieuws over de Torhoutse gynaecoloog Geert V. (70), die zijn eigen sperma gebruikt zou hebben om vrouwen kunstmatig te bevruchten, heeft ziekenhuis AZ Delta twaalf meldingen ontvangen van ongeruste wensouders of donorkinderen. Ook de vzw

Donorkinderen kreeg twee meldingen. Het AZ Delta opende een meldpunt voor mensen die zich in de jaren 1980 lieten helpen in het toenmalige Sint-Rembertziekenhuis. Via dat meldpunt kwamen twaalf meldingen binnen. «We zullen deze verzoeken zorgvuldig opvolgen», belooft woordvoester Kristien Beuselinck. «We gaan de mensen individueel, in alle discretie begeleiden.»

Het onderzoek tegen Geert V. is intussen volop aan de gang, bevestigt het parket van leper. «Het gaat om een opsporingsonderzoek dat recent ambtshalve gestart werd na een melding van de Provinciale Geneeskundige Commissie West-Vlaanderen», stelt procureur Sofie

Vanden Berghe. «Aan de politie is gevraagd om de nodige info te verzamelen. Van een klacht zijn wij momenteel niet op de hoogte.» Of Geert V. 36 jaar na datum strafrechtelijk nog iets te verwijten valt, is nog maar de vraag. «Naar mijn mening zal dat moeilijk worden», zegt de Antwerpse advocaat Rudi Vermeiren, gespecialiseerd in medisch recht. «De eventuele misdrijven zijn volgens mij verjaard. Zelfs indien men de feiten als 'valsheid in geschrifte' zou omschrijven, is dat het geval. Ik neem daarbij aan dat die arts recent geen gebruik heeft gemaakt van een beweerdelijk vals stuk. Anders kan het een ander verhaal zijn.» (SDVO)

Er waren begin jaren 80 geen wettelijke regels rond het verwekken van donorkinderen. «Het was de Far West. Dokters deden voort waar ze in de jaren 50 mee begonnen waren, in navolging van successen met kunstmatige inseminatie bij dieren», zegt 'donordetective' Steph Raeymaekers. «Geert V. zal niet de enige Vlaamse dokter zijn die eigen sperma heeft gebruikt.»

Ingrid DEVOS

OMSTREDEN GEPENSIONEERDE GYNAECOLOOG REAGEERT

«Het was een andere tijd. Ik heb mensen geholpen»

Decennialang had Geert V. (70) het voor het zeggen als enige gynaecoloog in het Torhoutse Sint-Rembertziekenhuis. Al die tijd werd de arts geroemd om zijn sympathie en meegaandheid. Hij kreeg bakken vertrouwen, dat hij uiteindelijk zou hebben misbruikt.

Sibren DEJAEGER & Siebe DEVOOGT

Het nieuws sloeg in als een bom bij de medewerkers van het voormalige Sint-Rembertziekenhuis in Torhout – nu onderdeel van AZ Delta. Donderdagavond vernamen ze dat de gepensioneerde arts Geert V. (70), die 35 jaar lang als gynaecoloog in het ziekenhuis werkzaam was, midden jaren 80 met zijn eigen sperma kunstmatige inseminatie zou hebben uitgevoerd bij een vrouw. Een 36-jarig donorkind ging enkele jaren geleden op zoek naar zijn biologische vader, en wat bleek: het DNA-onderzoek wees in de richting van de arts zelf. «Het nieuws verraste veel collega's», zegt Kristien Beuselinck, woordvoester van AZ Delta. «De verslagenheid is groot.»

'Nooit klachten gekregen'

Het lijkt erop dat niemand wist met welke praktijken de West-Vlaamse fertilitateitsarts zich bezighield. In 1982 richtte de 29-jarige Geert V. als beginnende gynaecoloog een praktijk op in het Torhoutse algemene ziekenhuis. Op dat moment was de man vier jaar getrouwd met zijn vrouw en waren ze in verwachting van hun derde kind. Schoorvoetend maar vol ambitie begon V. aan zijn opdracht. Al gauw bleek hij de juiste man op de juiste plaats te zijn. «Nooit kreeg ik klachten over hem», reageert oud-medisch directeur Joël Tally, die in 2015 op pensioen ging. «Ik ging ervan uit dat hij z'n werk goed deed.»

Ook patiënten bleven al die jaren terugkomen. «Ik heb alleen maar positieve herinneringen aan hem», zegt Anje De Landmeter. «Ik heb tussen 1990 en 1993 vier kinderen op de wereld gezet bij hem. Mocht het kunnen, ik zou opnieuw bij hem gaan.»

Kreeg de arts in die periode iets te veel zelfvertrouwen? Hij was op dat moment zowat de enige gynaecoloog in Torhout en omstreken en zette bijna eigenhandig de dienst gynaecologie op poten binnen het ziekenhuis. Mogelijk leidde dat gevoel van ongenaakbaarheid tot een eerste reeks fouten: de man zou zijn eigen sperma hebben gebruikt om vrouwen die niet zwanger geraakten te bevruchten. Volgens de getuigenis van het 36-jarige donorkind bij 'Terzake' wordt de gynaecoloog aan zeker vier donorkinderen gelinkt. «Of ik de feiten toegeef? Ik beken of ontken niet», reageerde Geert V. gisteren. «Het was toen een andere tijd. Ik heb mensen geholpen en geen misdrijf gepleegd. Ik heb geen moord begaan, hé! Ik ga

me nu degelijk juridisch laten adviseren.»

De collega's leken van niets af te weten en het aanzien van de arts bleef doorheen de jaren groeien. Zelfs een grove fout uit 2004 werd hem vergeven. Tijdens het opereren van een tumor bij een vrouw met baarmoederhalskanker, maakte V. een verkeerde keuze. Hij sneed de tumor in schijfjes weg, terwijl dat niet nodig bleek. Bovendien kreeg de vrouw uitzaaiingen met de dood tot gevolg. De gynaecoloog werd eind 2015 na een jarenlange procedureslag veroordeeld, maar hij mocht gewoon aan het werk blijven. Enkele maanden later ging hij met pensioen.

Gynaecoloog Ellen Deckers werkte van 2007 tot aan zijn pensioen nauw samen met V. «Ik weet niets van die zaken», zegt ze. «Met Geert heb ik altijd een fijne verstandhouding gehad.»

«Ik heb geen moord begaan, hé. En nu ga ik me degelijk juridisch laten adviseren»

GEPENSIONEERDE GYNAECOLOOG GEERT V.

Lang voor de geboorte van de eerste proefbuisbaby Louise Brown in 1978, probeerden 'fertiliteitspioniers' te helpen bij een onvervulde kinderwens, zegt Steph Raeymaekers (42) van de vzw Donorkinderen. «Ook hier in België. In paarden- en varkensstallen zijn dokters gaan leren hoe ze met een pipet een bevruchting konden doen, om die techniek dan toe te passen op mensen. In 1953 begon de Brusselse dokter Robert Schoysman koppels die niet zwanger raakten de optie van donorzaad te bieden. Niemand piepte erover. Pas in 1970, toen hij zijn eerste spermabank opzette, begon Schoysman over zijn successen met vers zaad te publiceren.»

«In onze geheime Facebookgroep lijsten we op bij wie de bevruchting is gebeurd. Daar staan ook urologen en huisartsen bij»

STEPH RAEYMAEKERS,
VZW DONORKINDEREN

Raeymaekers zegt dat haar eigen moeder bij Schoysman is geweest toen zij zelf in 1978 is 'gemaakt'. De identiteit van haar biologische vader kon ze maar met veel moeite achterhalen. Als 'donordetective' helpt ze nu anderen. «Het waren niet alleen gynaecologen. Iedereen met een witte jas mocht dit blijkbaar doen. In onze geheime Facebookgroep van donorkinderen lijsten we op bij wie de bevruchting is gebeurd. Daar staan urologen en huisartsen bij.» Je zou denken dat het gebruik van eigen genetisch materiaal toen al als oneethisch werd gezien. «Ik viel van mijn stoel toen ik over de praktijken van Geert V. hoorde», zegt Herman Tournay (60), topdokter onder de fertilitateitsartsen van nu. «Als arts je eigen sperma gebruiken is *not done*. Als hij op het juiste moment geen donor vond, had hij maar moeten zeggen: 'Sorry, volgende maand beter.'»

€15.000 voor wie ziekenhuis aan nieuwe kinderarts helpt

Het is alle hens aan dek op de dienst pediatrie van het AZ West in Veurne. Daar zijn op dit moment slechts twee kinderartsen aan het werk. Als er tegen oktober geen oplossing is voor het personeelstekort, dreigen zij te vertrekken. De directie steekt nu een tandje bij. «Wie ons de gouden tip geeft die leidt naar een extra pediater krijgt 15.000 euro.»

«Onze dienst pediatrie werkt normaal met vier kinderartsen», zegt algemeen directeur Lieven Vermeulen. «Maar één stopte wegens gezondheidsproblemen en een andere wil zich herprofilieren. De twee overblijvende kinderartsen voelen de werkdruk steeds stijgen. Daarom hebben zij een deadline gesteld. Op 1 oktober moeten ze er minimaal één, en liefst twee collega's bij hebben. Anders stoppen ze ermee.»

Zoektocht in heel Europa

En dus zet het ziekenhuis alles op alles om een oplossing te vinden. Vermeulen: «We zoeken niet enkel in België, maar in heel Europa. Wie ons de gouden tip geeft die leidt naar een pediater krijgt

van ons 15.000 euro.»

Ook de kandidaat-pediater kan rekenen op enkele extraatjes. «Een kinderarts is één van de minst betaalde artsen. Dat is niet alleen in ons ziekenhuis het geval, maar overal. Dat komt door de lagere barema's die de overheid oplegt», zegt Vermeulen. «Daarom komen we met een extra premie over de brug. Ook zullen we in de huur van een woonst tussenkomen en geven we een verwelkomingsbedrag op voorwaarde dat hij of zij minstens twee jaar in dienst blijft. Tot slot leggen we een premie opzij voor alle artsen van de dienst pediatrie.» (GUS, JDH)

Wie een gouden tip heeft voor AZ West kan mailen naar info@azwest.be of bel naar 058/33.31.11.

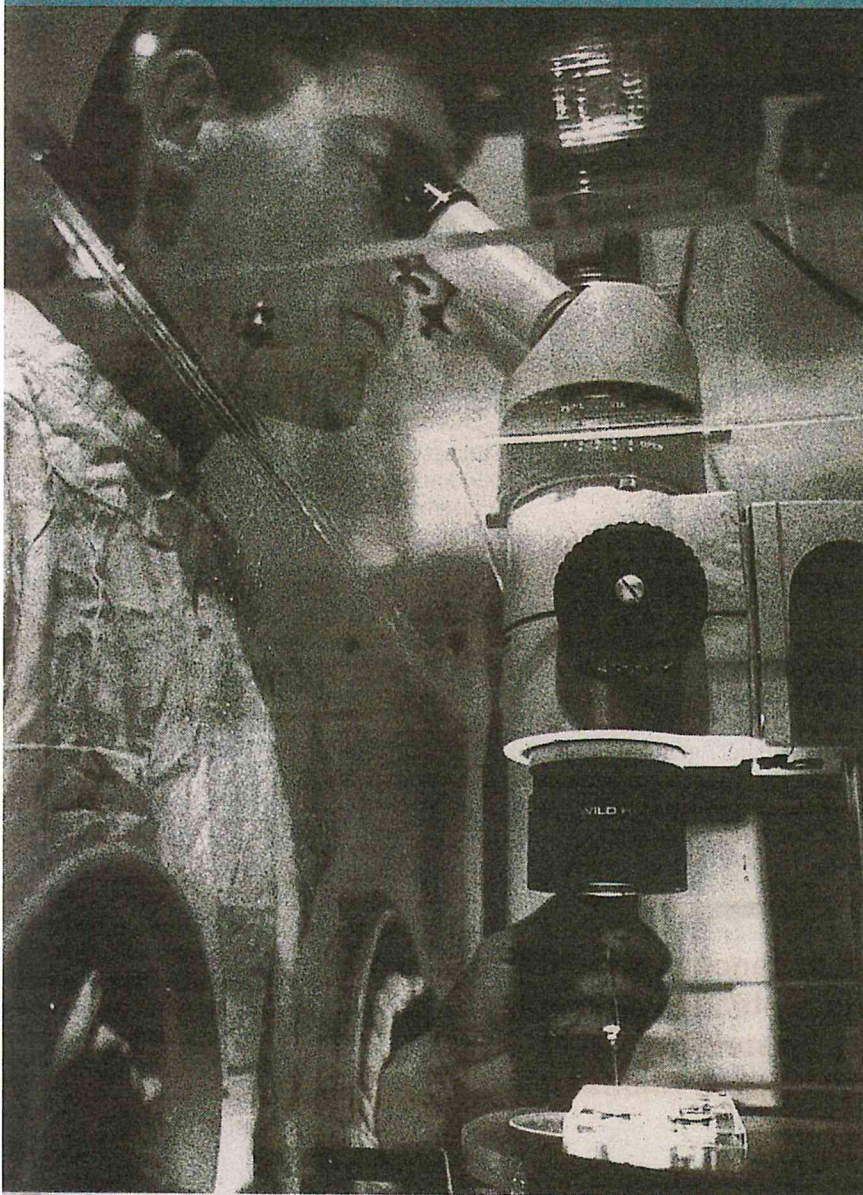
Crevits zoekt 3.300 mensen voor jobs in zorg

Vlaams minister van Welzijn Hilde Crevits (CD&V) gaat samen met de sociale partners op zoek naar 3.300 mensen om een aantal nijpende personeelstekorten in de zorgsector op te vangen. Bedoeling is om mensen die nog niet over de juiste kwalificaties beschikken via kortlopende opleidingen aan de slag te helpen als verzorgende/zorgkundige, logistiek medewerker in de zorg, kinderbegeleider of opvoeder-begeleider. De zorgsector snakt al langer naar bijkomend personeel. Een van de belangrijkste manieren om het tekort te verkleinen, is de instroom vergroten. Wie bijvoorbeeld aan de slag wil als zorgkundige, maar niet over de nodige kwalificaties beschikt, krijgt de kans om via een opleiding van maximaal 1,5 jaar op de werkvloer versneld aan de slag te gaan. Er komt ook één online platform om de instroom aan te zwengelen. (PhG)

ZÉLF ZAADDONOR

«Iedereen met een witte jas mocht een vrouw bevruchten»

FERTILITEITSPIONIERS WERDEN NIET GEHINDERD DOOR WETTELIJKE BEPERKINGEN

Volgens Tournaye is dit een typisch verhaal van artsen die het op hun eentje deden. «Zaad vragen aan een spermabank was wellicht geen optie: als instituut wil je controle over hoeveel kinderen er met je sperma zijn verwekt en je besteedt dat dus niet uit. Een patiënt naar een erkende spermabank sturen kon wel al. Bij de spermabank van de VUB mochten toen zelfs personeelsleden geen zaad geven. En anonimiteit was een gouden regel. We deden veel aan zelfregulering. Er werd gepoogd maximum tien kinderen te verwekken met genetisch materiaal van dezelfde donor, om medische problemen door consanguïniteit (*bloedverwantschap, red.*) uit te sluiten. In 2007 is er een wet gekomen waarin is vastgelegd dat donors voor maximum zes gezinnen zaad mogen doneren. De wetgever voorzag toen dat er een databank zou worden opgericht om toe te zien op die aantallen, maar die is er nog niet.»

Dan maar zelf?

Er staat ook nog altijd niet in de wet dat een dokter zijn eigen sperma niet mag gebruiken voor een behandeling, zegt Raeymaekers. «Men kan deze arts wel fraude aanwrijven. Op het document dat zijn biologische zoon in 1985 als 15-jarige bij hem thuis vond, staat dat zijn moeder werd geïnsemineerd met zaad van een onbekende donor.»

Steph Raeymaekers van vzw Donorkinderen. Foto's PN

OOK ZAAD VAN DONORS MISBRUIKT VOOR INSEMINATIE

«Vader dacht dat hij meewerkte aan onderzoek»

In de jaren 70 en 80 liep het niet alleen fout met artsen die zelf sperma doneerden voor inseminatie bij hun patiënten, er werd ook gesjoemeld met zaad van nietsvermoedende donors. «Ik ben een kind van iemand die slachtoffer werd van fraude met zijn donatie», zegt een man die anoniem wil blijven. «De donorvader weet het nog niet zo lang en heeft het er moeilijk mee.»

De persoon in kwestie deed in de jaren 80 mee aan een wetenschappelijk onderzoek. «Hij werd geronseld voor een onderzoek naar vruchtbaarheid en dacht dus dat zijn zaad gebruikt zou worden voor academische doeleinden.»

Zonder zijn goedkeuring of medeweten werd het zaad echter gebruikt om de moeder van onze getuige te insemineren. De fraude kwam pas recent aan het licht. «Toen ik op zoek ging naar mijn roots bleek ik verwant te zijn met iemand die mijn moeder nooit heeft gekend. Het was voor hem een schok dat ik zijn zoon ben en hij is er nog niet klaar voor om contact te hebben. Hij was totaal niet op de hoogte van het feit dat hij een donorkind kon hebben.»

Geen gerechtigheid

Voor onze getuige is het duidelijk dat er heel wat is misgelopen in het verleden. «In de jaren 70 en 80 hebben sommige artsen zich bijzonder onethisch gedragen. Het is goed dat het nu naar buiten komt. Helaas kunnen de slachtoffers geen gerechtigheid meer krijgen, want in veel gevallen zijn de feiten juridisch verjaard of zijn de betrokken artsen overleden.»

(JBG)

Het gebruik van eigen sperma is wel strijdig met de deontologische principes van een arts, stelt Frank Comhaire, die in 1978 de Gentse spermabank oprichtte. In zijn hoofd zou het nooit zijn opgekomen, maar Comhaire kan zich wél inbeelden hoe het te goeder trouw toch is gebeurd. «Onvruchtbaarheid is traumatiserend. Een uur voor de inseminatie moet de donor er zijn, maar hij daagt niet op. Ik kan me voorstellen dat de arts in die context zelf voor sperma zorgde.» Steph Raeymaekers houdt er rekening mee dat er nog halfbroers- of zussen kunnen opdagen in de Torhoutse zaak. En dat méér Vlaamse artsen zelf hand-en-spandiensten leverden. «Toen in Nederland aan het licht kwam dat Jan Karbaat de biologische vader is van tientallen donorkinderen, werd ook gezegd dat dit een unicum was.»

1988: een arts controleert een bevruchte eicel onder de microscoop. Foto Getty Images

ADVERTENTIE

KLEINE LEEUW? KLEINE PRIJS!

DELHAIZE-PRODUCTEN VOOR ELKE DAG, ALTIJD KLEIN GEPRIJSD.

Volg jij de Kleine Leeuwjes al in onze winkels? Zij tonen je een grote selectie Delhaize-producten voor elke dag die altijd laag geprijsd zijn. Ideaal om je budget onder controle te houden. Trouwens, je herkent de Kleine Leeuwjes aan de rode prijskaartjes. Kom ze dus snel spotten! Ja, voor die prijs kies je elke dag Delhaize.

Aanbevolen prijzen op 30/06/2022 die gewijzigd kunnen worden.